

บทที่ 5

สรุปและขอเสนอแนะ

วรรณะศุทรเป็นวรรณะที่สี่ของสังคมอินเดียบ ได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยฤคเวท ซึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ 3500 ปีล่วงมาแล้ว คือ เริ่มตั้งแต่สมัยที่ชาวอารยันได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุตอนบน หลักฐานอันค้ำแรกสุดที่กล่าวถึงศุทรคือ คัมภีร์ฤคเวทบทที่ 10.90.12 อันมีชื่อว่า ปुरुชสูทตะ

ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดียวกับนักภารตวิทยาบางคนที่ว่า ศุทรคือชาวพื้นเมืองที่เป็นเชลยของชาวอารยัน อันมีชื่อว่า ทาสะและทัสย ศุทรเข้ามาอยู่ในสังคมในฐานะผู้รับใช้ของชาวอารยัน จากหลักฐานที่ปรากฏในคัมภีร์ฤคเวททำให้สรุปได้ว่า ทาสะและทัสยเป็นเผ่าชนที่มีความเจริญ มีบ้านเมืองแข็งแรงและเป็นผู้ที่ร่ำรวย มีบ้านเมืองแข็งแรงและเป็นผู้ที่ร่ำรวย ในค่านรูปร่าง ลักษณะ มีข้อความที่แสดงว่าทาสะและทัสยต่างกับชาวอารยัน คือ นีวคำและจุมกแมน

กำเนิดของศุทรที่ปรากฏในวรรณคดีพระเวทแตกต่างกันไป แต่ก็ล้วนแสดงความคิดว่า ชาวอารยันพยายามกีดกันศุทรออกจากสังคมของตน

ศุทรเป็นบุคคลที่อยู่ในวรรณคดีที่ต่ำสุด พราหมณ์ผู้แต่งคัมภีร์แสดงความรังเกียจและถูกเหยียดหยามศุทรอยู่เสมอ เช่น เปรียบศุทรว่าเทียบเท่าสุนัข กา ศพ และลา ความรังเกียจที่เห็นได้ชัด คือ การกีดกันไม่ให้ศุทรเข้าร่วมการกระทำพิธีทางศาสนา และห้ามไม่ให้พราหมณ์ทำการบวงสรวงให้ศุทร โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้ามไม่ให้อารยันแต่งงานกับศุทร

ถึงแม้สังคมอินเดียนจะรังเกียจการแต่งงานของอารยันกับศูทร แต่ก็ปรากฏว่า มีการแต่งงานของบุคคลทั้งสองพวกนี้อยู่เป็นบางครั้ง ส่วนการแต่งงานของศูทรด้วยกันเอง สังคมอนุญาตให้ศูทรแต่งงานโดยใช้แบบไปสาจะ ซึ่งเป็นรูปแบบการแต่งงานที่ต่ำสุดในจำนวนรูปแบบการแต่งงานทั้งหมด .

ตามคัมภีร์ของพราหมณ์ปรากฏว่า ศูทรมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความยากลำบาก เพราะต้องบริโภคอาหารที่เหลือจากผู้อื่น ต้องใช้ของใช้ที่เกาชาด ในค่านศาสนา ศูทรไม่มีโอกาสศึกษาและฟังการสวดพระเวท หรือเข้าร่วมกระทำพิธีบูชาบวงสรวง ที่สำคัญ ส่วนค่านสิทธิในร่างกายนั้น ศูทรไม่มีสิทธิในร่างกายของตนเอง เพราะเป็น ผู้ที่ใคร ๆ จะขบไล่และฆ่าได้ตามต้องการ แม้ในสมัยพระเวทระยะหลังที่สังคมมีบทบัญญัติ การคุ้มครองชีวิตมนุษย์ ชีวิตของศูทรก็แทบจะไม่มีค่าอะไรมากนัก เพราะ วิชาที่ฆ่าศูทรเพียงแต่เสียบค่าปรับไหมเพียงเล็กน้อย และใช้เวลาทำพิธีล้างบาป ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ทั้งพราหมณ์ก็ยังทำร้ายศูทรได้โดยไม่ต้องเสียเงิน ส่วนค่านสิทธิในทรัพย์สินก็เป็นเช่นเดียวกับค่านสิทธิในร่างกาย เพราะพราหมณ์เอา เงินจากศูทรได้โดยไม่ต้องกฎหมาย

อย่างไรก็ดี ชีวิตของศูทรก็มีอะไรจะรับรู้เห็นใจเสียทีเดียว เพราะมีคัมภีร์ของ พราหมณ์บางตอนที่กล่าวถึงการให้ความรักและแสงสว่างแก่ศูทร และเท่าที่ผู้วิจัยค้นคว้าและรวบรวมได้จากพระไตรปิฎกก็ปรากฏว่า ศูทรมีฐานะไม่ต่ำและไม่ถูกเหยียดหยามเท่าที่ปรากฏในคัมภีร์ของพราหมณ์ เพราะพระพุทธรเจ้าทรงถือว่า ทุก ๆ วรรณะ มีความเสมอภาคกัน ทั้งยังอนุญาตให้ศูทรบวชได้ และถือว่าเมื่อบวชแล้วก็สมควรได้รับการกราบไหว้ จึงนับได้ว่าชีวิตความเป็นอยู่ของศูทรในสังคมของพุทธศาสนิกชนก็ยังดีกว่าของชาวอารยัน ซึ่งแสดงว่ายังมีคนอีกจำนวนไม่น้อยที่มิได้เห็นว่า ศูทรคือผู้ที่ควรเหยียดหยาม

การที่ในคัมภีร์ของพราหมณ์มีบัญญัติว่า ศูทรต้องมีหน้าที่รับใช้วรรณะที่สูงกว่า แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีหลักฐานว่า ศูทรอาจทำงานอิสระได้ หรือมีข้อห้ามไม่ให้ศูทรศึกษาพระเวท แต่ก็ปรากฏว่ามีศูทรที่รู้พระเวทและตั้งตนเป็นครู ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสังเกตอย่างหนึ่งว่า ในความเป็นจริงศูทรอาจมิได้มีชีวิตที่ถูกเหยียดหยามเท่าที่ปรากฏหลักฐานในคัมภีร์ก็เป็นได้ เพราะพราหมณ์เป็นผู้บันทึกเหตุการณ์ ย่อมมีโอกาสที่จะกล่าวอ้างสิ่งใดให้เกินความจริงก็ได้

ข้อเสนอแนะ

โดยที่วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เพิ่งเล็งถึงวรรณะคี่สันสกฤตที่เป็นผลงานของบุคคลในวรรณะพราหมณ์ และเป็นงานที่ถือเอาศาสนาเป็นแกนกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการศึกษาเรื่องราวของวรรณะศูทรจากวรรณะคี่สันสกฤตอื่น ๆ ที่ผู้ประพันธ์อาศัยหลักการอื่นที่มีใช้ศาสนาเป็นหลักสำคัญ เช่น เกาฏิลยอรรถศาสตร์ หรือจากวรรณะคี่บาลี เช่น อรรถกถาธรรมบท และชาดก เป็นต้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย